

Herontwikkeling gebied ter plaatse van de vroegere beheerderswoning en vakantiehuisje 210

Recreatiepark De Thijmse Berg, Rhenen
gemeente Rhenen

In opdracht van recreatiepark De Thijmse Berg
september 2016

van den **Bijtel** ecologisch **o**nderzoek

**Herontwikkeling gebied ter plaatse van
de vroegere beheerderswoning en vakantiehuisje 210
Recreatiepark De Thijmse Berg, Rhenen
gemeente Rhenen**

In opdracht van recreatiepark De Thijmse Berg

Tekst: H.J.V. van den Bijtel
Fotografie: H. van de Vendel
Beopublicatie: 201621
September 2016

Omslagfoto: Beeld van de herontwikkelingslocatie met links de
vroegere beheerderswoning

van den **Bijtel** ecologisch **o**nderzoek

**Uilenkamp 22
3972 XS Driebergen-Rijsenburg
tel. 0343-521021
e-mail h.j.v.vdbijtel@planet.nl**

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Ligging en inrichting van de herontwikkelingslocatie	2
2.1	Ligging	2
2.2	Inrichting	2
3	Natuurwaarden van de herontwikkelingslocatie	3
4	Herontwikkeling in relatie tot wet- en regelgeving	5
4.1	Bestemmingsplan	5
4.2	Bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur	5
4.3	Flora- en Faunawet	5
5	Herontwikkeling en het ‘nee, tenzij-beginsel’	6
5.1	Wezenlijke waarden en kenmerken	6
5.2	Effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken	6
5.2.1	Zones met bijzondere ecologische kwaliteit	6
5.2.2	Aaneengeslotenheid en robuustheid	7
5.2.3	Bijzondere soorten	7
5.2.4	Essentiële verbindingen	8
5.2.5	Samenvattend	8
6	Conclusies	9
7	Geraadpleegde literatuur	10

1. Inleiding

De directie van recreatiepark De Thijmse Berg in Rhenen is voornemens in het park de voormalige beheerderswoning met schuur en een verouderde vakantiewoning (210) te slopen en op de vrijgekomen gronden maximaal twee vakantiewoningen terug te plaatsen (figuur 1).

In het vigerende bestemmingsplan (Gemeente Rhenen 2015) is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen die de bouw van vakantiewoningen onder voorwaarden mogelijk maakt (zie paragraaf 4.1). Eén van de voorwaarden is dat de bouw van vakantiewoningen niet mag leiden tot onevenredige schade aan de aanwezige natuurwaarden. Om die reden heeft de directie van recreatiepark De Thijmse Berg Van den Bijtel Ecologisch Onderzoek gevraagd te onderzoeken of op de locatie bijzondere natuurwaarden aanwezig zijn, die door de bouw van maximaal twee vakantiewoningen kunnen worden aangetast of vernietigd. Om op deze vraag een antwoord te kunnen geven, zijn de gegevens van het lopende ecologische onderzoek uit de periode maart tot en met augustus 2016 gebruikt.

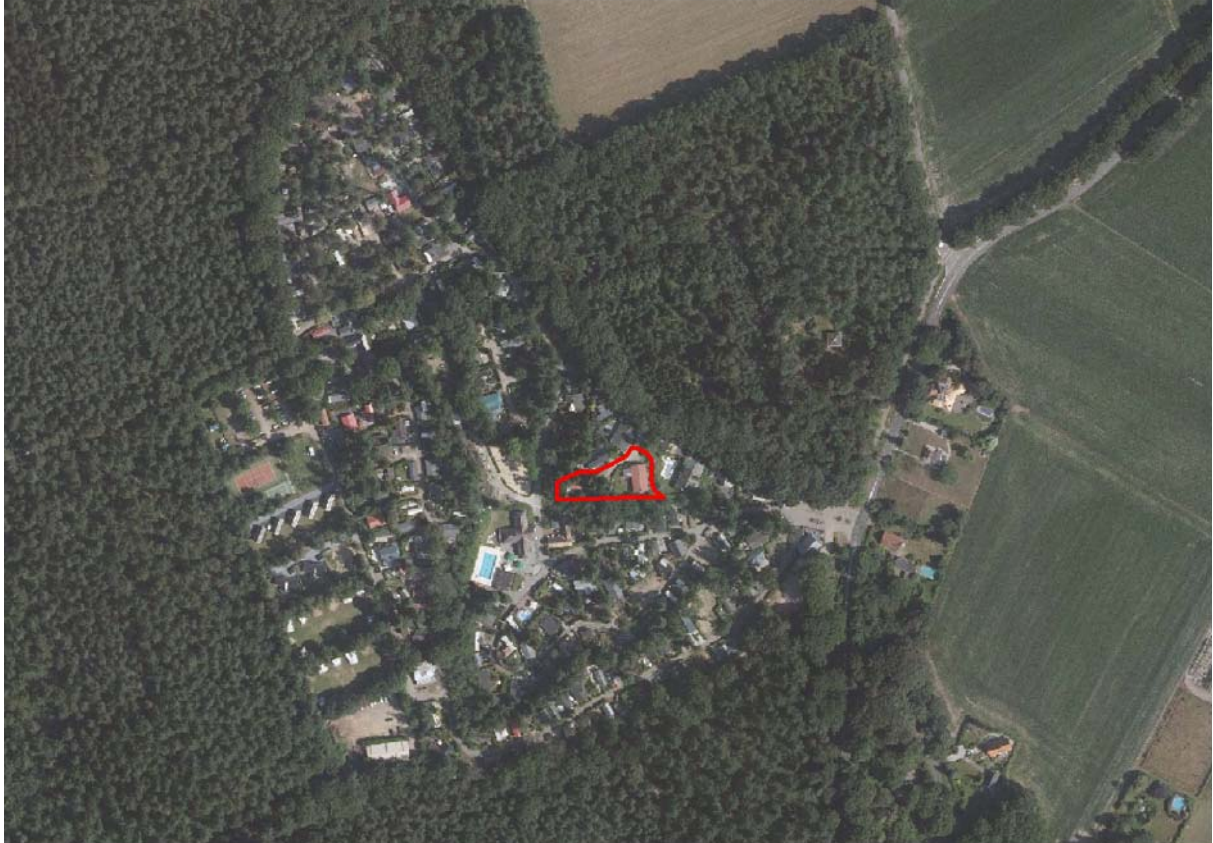
Beeld van een deel van de herontwikkelingslocatie met links de schuur en carport behorende bij de vroegere beheerderswoning en op de achtergrond vakantiewoning 210 tussen een grote groep fijnsparren (HV)

2. Ligging en inrichting van de herontwikkelingslocatie

2.1 Ligging

De herontwikkelingslocatie ligt aan de noordoostzijde van het recreatiepark (figuur 1), op ruim honderd meter ten westen van de entree tot het park, even ten noordoosten van het restaurant.

De oppervlakte van het terrein bedraagt ca. 0,13 ha.

Figuur 1. Ligging van de herontwikkelingslocatie op recreatiepark De Thijmse Berg

De locatie is rood omlijnd.

Bron luchtfoto: Provincie Utrecht

2.2 Inrichting

Gebouwen Op de locatie staan drie gebouwen: de voormalige beheerderswoning, een schuur met aangebouwde carport en vakantiewoning nummer 210.

De voormalige beheerderswoning is opgetrokken uit hout met een houten gevelbetimmering. Aan de westgevel van het pand is een uitbouw (serre) met grote ramen aangebracht. Het gebouw is voorzien van een zadeldak (puntdak) gedekt met pannen en een houten daklijst. Het gebouw heeft een grondoppervlak van 120 m².

De schuur met carport is eveneens opgetrokken uit hout. Het dak is gedekt met golfplaten. Het gebouw heeft een oppervlak van ca. 24 m².

Vakantiewoning 210 is gebouwd van hout en voorzien van grote ramen. Aan beide lange gevels zijn uitbouwen aangebracht. De woning heeft een zadeldak dat gedekt is met pannen. Het gebouw heeft een oppervlakte van ca. 60 m².

Onbebouwde gronden De gronden rond de vroegere beheerderswoning zijn ingericht als tuin die voornamelijk bestaat uit gazon. Langs de randen van deze gazons zijn enkele perken met sierplanten en -struiken aangebracht. De grens van de kavel is beplant met een heg. Vakantiewoning 210 wordt omringd door middeloude fijnsparren die maximaal zo'n twintig meter hoog zijn. Vermoedelijk is deze woning eertijds gebouwd in een perceel fijnspar. De bodem onder de fijnsparren is begroeid met klimop. Aan de westzijde van de woning bevindt zich een steile helling naar een dieper deel van de vroegere groeve waarin recreatiepark De Thijmse Berg is aangelegd.

De gronden tussen de beide woningen bestaan voor een groot deel uit een halfverhard pad waarmee deze beide woningen en twee vakantiewoningen ten noordwesten hiervan worden ontsloten. Langs de randen van dit pad bevinden zich smalle bermen, die nog geen meter breed zijn en begroeid met droge grazige vegetatie.

3. Natuurwaarden van de herontwikkelingslocatie

Vegetatie De vegetatie van het fijnsparrenbosje rondom vakantiewoning 210 bestaat nagenoeg geheel uit klimop met daartussen een enkele pol bochtige smele. De eenvormige begroeiing moet worden opgevat als een storingsvegetatie en is vegetatiekundig moeilijk te duiden. Onder natuurlijke omstandigheden zou er op deze plaats naar alle waarschijnlijkheid een berken-zomereikenbos *Betulo-Quercetum roboris* (Stortelder et al. 1999, van der Werf 1991) of mogelijk een droog wintereiken-beukenbos *Fago-Quercetum petraea* (van der Werf 1991) tot ontwikkeling komen.

De grazige begroeiingen, zowel van de smalle grasbermen langs het ontsluitingspad als van de gazons, kunnen vegetatiekundig worden gerekend tot betrekkelijk soortenarme vormen van het verbond van gewoon struisgras *Plantagini-Festucion* (Schaminée et al. 1996). De relatieve soortenarmoede is waarschijnlijk het gevolg van het betrekkelijk intensieve beheer en gebruik (maaïen, betreden). Tot de soorten die kunnen worden aangetroffen, behoren gewone ereprijs, gewoon biggenkruid, gewoon reukgras, gewoon struisgras, kleine leeuwentand, muizenoor, pinksterbloem, rood zwenkgras, schapenzuring, smalle weegbree, tijmereprijs, veldereprijs en zachte ooievaarsbek.

Flora Op de herontwikkelingslocatie komen ten minste veertig soorten planten voor. Er zijn geen strikter beschermde en bijzondere soorten aangetroffen.

Zoogdieren In een grove den langs het ontsluitingspad naar de woningen is een nest van een eekhoorn aangetroffen. Ook zijn onder de fijnsparren vraatresten van deze soort gevonden. Eekhoorns voeden zich met de zaden in de kegels van deze bomen. De eekhoorn is een strikter beschermde soort die de afgelopen decennia in de provincie in aantal achteruit is gegaan. Als er geen bomen worden gekapt, zal de herontwikkeling niet leiden tot nadelige effecten voor deze soort.

De herontwikkelingslocatie wordt vermoedelijk ook incidenteel gebruikt door jagende boommarters. Op korte afstand van het recreatiepark bevindt zich een bezette nestboom van deze soort. De herontwikkeling zal evenwel niet leiden tot een wezenlijke toename van het bebouwd oppervlak. Derhalve is het niet aannemelijk dat de herontwikkeling zal leiden tot nadelige effecten voor de boomarter.

Boven de gronden rondom de vroegere beheerderswoning en vakantiewoning 210 zijn vier soorten vleermuizen vastgesteld: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Het ging hierbij uitsluitend om jagende en langsvliegende exemplaren. Er zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld van vleermuissoorten die in gebouwen verblijven (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis).

Op de herontwikkelingslocatie zijn geen bomen met holten aangetroffen. Het is derhalve niet aannemelijk, mede gelet op de aanwezige boomsoorten, dat op de herontwikkelingslocatie verblijfplaatsen voorkomen van vleermuizen die verblijven in bomen.

Vogels De opgaande beplanting op de herontwikkelingslocatie wordt door verschillende vogelsoorten van bossen, parken en tuinen als broedhabitat gebruikt. Het gaat hierbij om soorten als houtduif, winterkoning, heggenmus, roodborst, merel, zanglijster, zwartkop, tjiftjaf, pimpelmees, koolmees, staartmees, goudhaan, vuurgoudhaan, vink, goudvink, appelvink, putter en groenling. Ook de grauwe vliegenvanger is in het plangebied vastgesteld. Deze soort is opgenomen op de Rode Lijst (categorie 'gevoelig'). Op de herontwikkelingslocatie komen geen soorten met jaarrond beschermde nesten voor.

Reptielen Op de herontwikkelingslocatie zijn tijdens de veldbezoeken geen reptielen waargenomen. Het is evenwel aannemelijk dat de locatie onderdeel uitmaakt van het leefgebied voor de hazelworm. Deze soort komt in een groot deel van het recreatiepark voor, zij het in (zeer) lage dichtheden.

Insecten Op grond van de aanwezige biotopen, de inrichting en het gebruik is het niet aannemelijk dat op de herontwikkelingslocatie strikter beschermde of bijzondere soorten insecten voorkomen.

Tijdens de veldbezoeken zijn alleen enkele algemene dagvlinders (boomblauwtje, citroenvlinder, klein geaderd witje en klein koolwitje) waargenomen. Waterjuffers en libellen, en sprinkhanen en krekels waren tijdens de veldbezoeken nog nauwelijks actief. Van deze groepen worden in het gebied echter ook geen bijzondere soorten verwacht.

Concluderend kan worden gesteld dat de natuurwaarden van de herontwikkelingslocatie vrij beperkt zijn. Behoudens eekhoorn en mogelijk hazelworm en een Rode Lijst-soort (grauwe vliegenvanger) komen er vooral algemene, weinig kritische soorten voor. Dit is vermoedelijk een gevolg van het gebruik en het beheer van het terrein.

4. Herontwikkeling in relatie tot wet- en regelgeving

4.1 Bestemmingsplan

In het vigerende bestemmingsplan is de planlocatie bestemd voor recreatie met als functie-aanduiding: 'specifieke vorm van recreatie - stacaravans en chalets toegestaan'. In het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegheid opgenomen die het bevoegd gezag de mogelijkheid geeft binnen het recreatiebedrijf vakantiewoningen toe te staan mits wordt voldaan aan een aantal voorwaarden (Gemeente Rhenen 2015). De belangrijkste hiervan zijn:

- a. via wijziging kunnen vakantiewoningen worden toegestaan, met dien verstande dat vakantiewoningen uitsluitend kunnen worden toegestaan, onder gelijktijdige verkleining van het in 3.1 onder f. aangegeven maximale aantal stacaravans, in die zin dat per vakantiewoning 2 stacaravans minder zijn toegestaan;
- b. vakantiewoningen zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - stacaravans en chalets toegestaan';

4.2 Bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur

Recreatiepark De Thijmse Berg ligt in zijn geheel in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Op ontwikkelingen binnen de EHS waarvoor een wijziging van het bestemmingsplan nodig is, is het nee, tenzij-regime van toepassing (Provincie Utrecht 2013a,b). Dat wil zeggen dat getoetst dient te worden of deze ontwikkelingen niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Deze toets wordt een nee, tenzij-toets genoemd.

In het vigerende bestemmingsplan voor De Thijmse Berg is voor de bouw van vakantie-huisjes een wijzigingsbevoegheid opgenomen. Dat betekent dat hiervoor geen nee, tenzij-toets behoeft te worden uitgevoerd, al dient er wel een zogeheten 'binnenplanse toetsing' plaats te vinden, zij het dat dit in de tekst van het bestemmingsplan niet expliciet wordt genoemd. Daarom is in deze notitie zekerheidshalve een globale nee, tenzij-toets opgenomen (hoofdstuk 5).

4.3 Flora- en Faunawet

Als op een locatie waar werkzaamheden of activiteiten zijn gepland strikter beschermde soorten voorkomen, dient voorafgaand aan de uitvoering van deze werkzaamheden of activiteiten te worden getoetst of die kunnen leiden tot nadelige effecten voor deze soorten. Als wordt voorzien dat er nadelige effecten voor de aanwezige strikter beschermde soorten kunnen optreden, dan dient voor deze soorten een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd.

Op de herontwikkelingslocatie op recreatiepark De Thijmse Berg komt in ieder geval één strikter beschermde soort (eekhoorn) met zekerheid voor. Voor deze soort zal de herontwikkeling, als er geen bomen worden gekapt, niet leiden tot nadelige effecten.

Behalve van de eekhoorn kunnen op de locatie vaste rust- en verblijfplaatsen van nog één andere strikter beschermde soort (hazelworm) aanwezig zijn. In een later stadium zal een nadere toetsing van de effecten van de plannen op deze beide soorten moeten plaatsvinden en zal mogelijk een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd.

5. Herontwikkeling en het 'nee, tenzij'-beginsel'

5.1 Wezenlijke waarden en kenmerken

In dit hoofdstuk wordt getoetst of de plannen voor de herontwikkeling van het gebied ter plaatse van de vroegere beheerderswoning en vakantiewoning 210 kunnen leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, te weten:

- zones met bijzondere ecologische kwaliteit
- aaneengeslotenheid en robuustheid
- bijzondere soorten
- essentiële verbindingen

Of er sprake is van een significante aantasting van een van deze wezenlijke waarden en kenmerken wordt getoetst aan de hand van een aantal door de Provincie Utrecht (2013 a,b) opgestelde toetsingscriteria. Per waarde of kenmerk gaat het om de volgende toetsingscriteria:

- zones met bijzondere ecologische kwaliteit
 - o provinciale natuurwaardering - aantasten van gebieden met de natuurwaarden 'uitstekend' en 'goed'
 - o aantasten van oude boskernen van de categorie 'zeer waardevol' en 'bijzonder waardevol'
 - o het aantasten van de mogelijkheden tot instandhouding of realisatie van de natuurdoelen (UNAT's) zoals vastgelegd in de Natuurgebiedsplannen en/of de voor realisatie van de natuurdoelen vereiste abiotische omstandigheden
- aaneengeslotenheid en robuustheid
 - o opsplitsing van een gebied
 - o verkleining van een gebied
- bijzondere soorten
 - o negatieve gevolgen voor beschermde soorten uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en Faunawet
 - o bedreigde soorten van de Rode en Oranje Lijsten uit de categorieën 'bedreigd', 'ernstig bedreigd' of 'op het punt van verdwijnen'
- essentiële verbindingen
 - o ecologische verbindingzones, robuuste verbindingen en ecoducten en faunapassages (tussen kerngebieden EHS) - door de ingreep wordt een verbinding 'ernstig belemmerd' of kan niet meer worden gerealiseerd
 - o foerageer- en migratieroutes - door de ingreep wordt een verbinding 'ernstig belemmerd' of kan niet meer worden gerealiseerd

5.2 Effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken

5.2.1 Zones met bijzondere ecologische kwaliteit

Provinciale natuurwaardering

De herontwikkelingslocatie op recreatiepark De Thijmse Berg heeft, evenals de overige gronden van het recreatiepark, op de kaarten van de Provincie Utrecht geen kwaliteitsaanduiding gekregen. Dit is naar alle waarschijnlijkheid een gevolg van het intensieve gebruik en beheer van het terrein en de relatief kleine oppervlakten van de verschillende biotopen (bos, grasland).

Het fijnsparrenbosje kan worden aangemerkt als droog, voedselarm bos van matige kwaliteit en de graslanden als droog, voedselarm grasland van matige kwaliteit. Door herontwikkeling zullen derhalve geen gebieden met de kwaliteit uitstekend of goed worden aangetast.

Oude boskernen

De dichtstbijzijnde oude boskern ligt in het bosgebied op ca. 200 meter ten zuiden van het plangebied. Deze oude boskern is gewaardeerd als zeer waardevol. Het is evenwel niet aannemelijk dat de herontwikkeling zal leiden tot belangrijke veranderingen in het a-biotisch milieu in de ruimere omgeving en daarmee tot aantasting van deze zeer waardevolle oude boskern.

Natuurdoelen

Voor verblijfsrecreatieterreinen binnen de EHS geldt dat bij de toetsing van de effecten van een ontwikkeling alleen getoetst hoeft te worden op de actuele waarden en niet op de potentiële waarden om reden dat de actuele en potentiële waarden gezien de functie van deze terreinen gelijk kunnen worden gesteld (Provincie Utrecht 2013a,b, 2014).

In het Natuurbeheerplan 2016 (Provincie Utrecht 2015) is aan de gronden binnen de grenzen van recreatiepark De Thijmse Berg geen beheertype toegekend. Gelet op de geringe oppervlakte van de verschillende biotopen (droog bos en droog grasland) is de toekenning van een beheertype ook niet zinvol. Omdat er aan de planlocatie geen beheertypen (natuurdoelen) zijn toegekend, zal de herontwikkeling er dan ook niet toe leiden dat de mogelijkheden om deze in stand te houden of te realiseren worden aangetast.

5.2.2 Aaneengeslotenheid en robuustheid

Gelet op het huidige gebruik van het plangebied zal de herontwikkeling niet leiden tot (significante) aantasting van de aaneengeslotenheid van de EHS. In de huidige situatie is er op de herontwikkelingslocatie al bebouwing aanwezig en treedt er al verstoring op door menselijke aanwezigheid en activiteiten.

Door de herontwikkeling wordt de bebouwing anders verdeeld en zal de oppervlakte ervan met ongeveer een derde afnemen. De herontwikkeling zal niet leiden tot een significante toename van de verstoring noch tot een verdere versnippering en daarmee tot aantasting van de aaneengeslotenheid van de EHS.

De oppervlakte van de bebouwing die in de huidige situatie aanwezig is, bedraagt 204 m². Bij de herontwikkeling zullen maximaal twee vakantiehuisjes met een oppervlak van 70 m² worden geplaatst. De totale oppervlakte bebouwing na voltooiing van de herontwikkeling zal maximaal 140 m² bedragen; het bebouwd oppervlak zal dus met ruim 60 m² afnemen. Deze afname komt bovenop de afname van de oppervlakte bebouwing die is gerealiseerd door het verwijderen van 46 staanplaatsen, waaronder 17 jaarkavels met stacaravans. De totale oppervlakte bebouwing op het park is in de afgelopen jaren dus afgenomen.

Al met al kan worden geconcludeerd dat de herontwikkeling niet zal leiden tot (significante) aantasting van de robuustheid van de EHS.

5.2.3 Bijzondere soorten

Uit de veldbezoeken in 2016 blijkt dat in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn voorkomen. In de te slopen beheerderswoning en vakantiehuisje 210 kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van drie soorten vleermuizen (ruige en gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis) aanwezig zijn. Voorts kan het plangebied onderdeel uitmaken van het leefgebied van de hazelworm. De eekhoorn komt ook elders op het park voor en dat geldt naar alle waarschijnlijkheid ook voor de vleermuizen en de hazelworm. Het is derhalve niet aannemelijk dat de herontwikkeling ertoe zal leiden dat er bijzondere soorten uit het recreatiepark zullen verdwijnen, dan wel sterk in aantal achteruit zullen

gaan. Op grond hiervan wordt geconcludeerd dat de herontwikkeling niet zal leiden tot een significante aantasting van bijzondere soorten in de EHS.

5.2.4 Essentiële verbindingen

De herontwikkeling zal niet leiden tot een significante aantasting van ecoducten of verbindingzones. In de directe omgeving van het plangebied liggen geen ecoducten of verbindingzones die kunnen worden belemmerd.

De herontwikkeling zal er evenmin toe leiden dat migratie- en/of foerageerroutes ernstig worden belemmerd of niet meer kunnen worden gerealiseerd aangezien deze niet aanwezig zijn.

5.2.5 Samenvattend

De herontwikkeling van het gebied ter plaatse van de vroegere beheerderswoning en vakantiewoning 210 op recreatiepark De Thijmse Berg zal niet leiden tot een significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, zijnde zones met bijzondere ecologische kwaliteit, aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS, bijzondere soorten en essentiële verbindingen.

Vakantiehuisje 210 staat te midden van een grote groep fijnsparren bovenaan een steile helling

6. Conclusies

- De natuurwaarden van het gebied ter plaatse van de vroegere beheerderswoning en vakantiewoning 210 zijn vrij beperkt.
- Er komen met zekerheid één strikter beschermde soort (eekhoorn) en één Rode Lijst-soort (grauwe vliegenvanger) voor.
- Als er geen bomen worden gekapt, zal de herontwikkeling niet leiden tot nadelige effecten voor de eekhoorn.
- Het is aannemelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de hazelworm.
- De plannen voor de herontwikkeling zal in een later stadium moeten worden getoetst op de effecten voor eekhoorn en hazelworm.
- Voor deze soorten zal mogelijk een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd.
- Als er, indien nodig, passende mitigerende maatregelen worden getroffen, dan zal deze ontheffing naar verwachting worden verleend.
- De herontwikkeling zal niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS.
- De voorgenomen herontwikkeling zal naar verwachting niet leiden tot onevenredige schade voor de aanwezige natuurwaarden.
- De vervanging van de voormalige beheerderswoning met schuur en een verouderde vakantiewoning (210) door maximaal twee nieuwe vakantiewoningen op zich zal ten opzichte van de huidige situatie niet leiden tot verslechtering voor de aanwezige natuurwaarden, aangezien het bebouwd oppervlak zal afnemen.

7. Geraadpleegde literatuur

- Bijtel, H.J.V. van den 2009a. Notitie met betrekking tot de plaatsing van chalets op recreatiepark De Thijmse Berg, Rhenen. Van den Bijtel Ecologisch Onderzoek, Driebergen-Rijsenburg.
- Bijtel, H.J.V. van den 2009b. Natuurwaardenonderzoek, inclusief natuurtoets en nee, tenzij-toets. Recreatiepark De Thijmse Berg, gemeente Rhenen. Beo-publicatie 200941. Van den Bijtel Ecologisch Onderzoek, Driebergen-Rijsenburg.
- Gemeente Rhenen 2015. Plancorrectie De Thijmse Berg. Rapport, Rhenen.
- Ommering, G. van, I. van Halder, C.A.M. van Zwaay & I. Wynhoff 1995. Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC-Natuurbeheer nr. 18, IKC, Wageningen.
- Provincie Utrecht 2013a. Structuurvisie Provincie Utrecht 2013-2028. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2013b. Provinciale Ruimtelijke Verordening, Provincie Utrecht 2013. Ex artikel 4.1 eerste lid, Wro. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2014a. Partiële Herziening van de Structuurvisie Provincie Utrecht 2013-2028 & Verordening 2013. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2015. Natuurbeheerplan 2016. Rapport, Utrecht.
- Schaminée, J.H.J., A.H.F. Stortelder & E.J. Weeda 1996. De vegetatie van Nederland. Deel 3. Plantengemeenschappen van graslanden, zomen en droge heiden. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Stortelder, A.H.F., J.H.J. Schaminée & P.W.F.M. Hommel 1999. De vegetatie van Nederland. Deel 5. Plantengemeenschappen van ruigten, struwelen en bossen. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Werf, S. van der 1991. Natuurbeheer in Nederland, deel 5. Bosgemeenschappen. Pudoc, Wageningen.

Geraadpleegde websites:

www.provincie-utrecht.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl